



T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 31/07/2026 18:02
Sayı: E-120.07.03-1906846



COP31
TÜRKİYE
ANTALYA

Sayı : E-85112434-610-8691836

Konu : Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

- İlgi : a) 15.10.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1717714 sayılı yazınız.
b) 27.11.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1746655 sayılı yazınız.
c) 28.11.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1748470 sayılı yazınız.
ç) 28.11.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1748944 sayılı yazınız.
d) 21.12.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1762005 sayılı yazınız.
e) 12.02.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1798147 sayılı yazınız.
f) 17.02.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1800621 sayılı yazınız.
g) 02.03.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1808753 sayılı yazınız.

7/34758 GK 23
7/36681 GK 50
7/36785 GK 52
7/36918 GK 52
7/37744-37745 GK 68
7/39857 GK 104
7/40136 GK 107
7/40950-40951 GK 115

İlgi yazılar ekinde yer alan soru önergelerine ilişkin Bakanlığımızca hazırlanan cevaplar Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Nuri ERSOY
Bakan

Ek: Liste ve Cevaplar (22 Sayfa)

Bilgi için: Nurhan TAMER
Araştırmacı



**HAKKÂRİ MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖZNUR BARTİN'İN 7/36681 ESAS SAYILI
SORU ÖNERGESİNE BAKANLIĞIMIZCA HAZIRLANAN CEVAP**

Bakanlığımız (Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü)'ca;

Bakanlığımız Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğün asli görevi taşınır kültür ve tabiat varlıkları ile taşınmaz kültür varlıklarımızın belirlenerek korunması, değerlendirilmesi ve yaşatılarak gelecek kuşaklara aktarılmasıdır. Bu kapsamda; Hakkâri ilinde, bugüne kadar kültür varlıklarının proje, bakım, onarımları ile müze teşhir-tanzim ve yapım işleri, ören yeri çevre düzenleme işleri gerçekleştirilmiştir.

Tamamlanan proje işleri şunlardır:

- Hakkâri Şemdinli Kayma Sarayı Rölöve, Restitüsyon ve Restorasyon Projeleri Yapımı (2012)
- Hakkâri Zeynel Bey Mezarlığı ve Medresesi Rölöve, Restitüsyon, Restorasyon ve Çevre Düzenlemesi Proje Yapımı İş (2015)
- Hakkâri Yeni Müze (Zeynel Bey Medresesi) Teşhir-Tanzim ve Aydınlatma Proje Yapımı (2018)

Tamamlanan uygulama işleri şunlardır:

- Hakkâri Tarihi Mezarlığı Çevre Duvarı Yapımı (2002)
- Hakkâri Meydan Medresesi Teşhir-Tanzimi (2007)
- Hakkâri Şemdinli Kayma Sarayının Restorasyonu (2009)
- Hakkâri Zeynel Bey Medresesi ve Mezarlığı ve Çevre Düzenleme İş (2025)

“Hakkâri Zeynel Bey Medresesi Projelerinin Hazırlanması İş”ne 25.11.2025 tarihinde yer teslimi yapılarak başlanılmıştır. 2026 Yılı Yatırım Programında “Zeynel Bey Medresesi Restorasyonu” işi yer almaktadır.

Hakkâri ilinde, 112 korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı ile 8 sit alanı bulunmaktadır. 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamında yapılan tespit ve tesciller doğrultusunda envanterler güncel tutulmaktadır.

2863 sayılı Kanun'un 17'nci maddesi uyarınca belediyeler, valilikler ve ilgili kurumlar sit alanları için üç yıl içinde koruma amaçlı imar planlarını hazırlayarak incelenmek ve sonuçlandırılmak üzere Koruma Bölge Kuruluna sunmakla yükümlüdür. Planlar, ilgili yönetmelik çerçevesinde yetkili idarelerce hazırlanmakta, Koruma Bölge Kurulunun uygun görüşü sonrasında onaylanarak yürürlüğe girmektedir. Ancak, Hakkâri ilindeki söz konusu sit alanları için Kurulca onaylanmış herhangi bir koruma amaçlı imar planı bulunmamaktadır.

Ayrıca, 2863 sayılı Kanun'un 10'uncu maddesine istinaden taşınmaz kültür varlıklarına yönelik koruma projelerinin iletilmesi halinde ivedilikle Kurul gündeminde değerlendirilmesi sağlanmaktadır.

Hakkâri ilinde, Bakanlığımız, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü denetiminde özel "Hakkâri Kent Arşiv ve Etnografya Müzesi" bulunmaktadır.

Bakanlığımız (Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü)'ca;

Bakanlığımızca turizmde ürün çeşitliliğinin artırılması, turizm faaliyetlerinin yılın tamamına ve ülke geneline yayılması ile ülkemizin turizm gelirlerinin artırılması, yeni istihdam alanları oluşturularak ekonomiye katkı sağlanması ve dünyada değişen turizmin temel dayanak noktası olan doğal, kültürel ve tarihi değerlerin koruma kullanma dengesi içinde bölge ve ülke menfaatleri doğrultusunda değerlendirilmesine yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

Bu kapsamda Hakkâri ilinin karasal iklim koşulları, yükseklik kuşağı, ulaşım bağlantıları açısından avantajlarının değerlendirilmesi suretiyle bölgede potansiyel kayak alanları başta olmak üzere kış ve dağ turizminin geliştirilmesi amacıyla Hakkâri il, merkez ve Yüksekova ilçesi sınırlarında kalan alanlarda turizm potansiyelinin değerlendirilmesine yönelik olarak 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu uyarınca ilan edilen Hakkâri Mergabütan Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi (680 ha) ve Hakkâri Cilo Dağları Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi (7300 ha) 07.08.2025 tarihli ve 32979 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu bölgelerde yürütülecek planlama çalışmalarıyla; bölgenin doğal, tarihi ve kültürel varlıklarının korunması ile ekonomik ve sosyal kalkınma ihtiyaçları birlikte gözetilmek suretiyle koruma kullanma dengesi içinde sürdürülebilir kalkınma hedeflenmektedir.

Diğer yandan, Bakanlığımızca 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu ve bu Kanun'un 8'inci maddesi uyarınca yürürlüğe konulan Kamu Taşınmazlarının Turizm Yatırımlarına Tahsisi Hakkında Yönetmelik hükümleri uyarınca, turizm yatırımı gerçekleştirmek üzere yatırımcılara yapılan kamu taşınmazı tahsislerinde, içerisinde Hakkâri ilinin de bulunduğu 5084 sayılı Kanun'un 2'nci maddesi kapsamında kalan illerde ön izin ve kullanım bedelleri ile tesislerin işletmesinden elde edilecek hasılat üzerinden ödenecek hasılat payı %50 indirimli olarak uygulanmaktadır.

Bunun yanı sıra, 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar kapsamında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından uygulanan KDV istisnası, gümrük muafiyeti, vergi indirimi, prim desteği gibi teşvik ve istisnalardan 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu ve ilgili mevzuatı uyarınca Bakanlığımızdan Turizm Yatırımı Belgesi alan tesisler de yararlanabilmektedir.

Bakanlığımız (Tanıtma Genel Müdürlüğü, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Genel Müdürlüğü)'ca;

Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı tarafından yapılan yurtdışı PR çalışmaları kapsamında 2025 yılında Hakkâri'de TGA tarafından gerçekleştirilen 1 etkinlikte 2 ülkeden, 2 Influencer ağırlanmıştır. 2025 yılında iç turizm ağırlama çalışmaları kapsamında 2 etkinlikte ise 8 influencer ağırlanmıştır.

10 ayrı dilde yayınlanmakta olan GoTürkiye platformunda Hakkâri'nin tarihi ve turistik yerleri, doğası, gastronomisi ve rotaları hakkında çeşitli bilgiler yer almaktadır. "Hakkâri.goturkiye.com" internet sitesini ziyaret eden kullanıcı sayısını artırmak ve ilin tanıtımını gerçekleştirmek amacıyla Google Display Network (GDN) kullanılarak 2025 yılında 15 ülkede reklam çalışmaları yapılmış olup 2,9 milyon gösterim gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca, GoTürkiye sosyal medya platformunda 2025 yılında Hakkâri için yapılan paylaşımlarda 1,3 milyon gösterim elde edilmiştir. 2025 yılı Ocak-Mart aylarında yapılan paylaşımlarda 5.424 gösterim elde edilmiştir.

2025 yılı Aralık ayında Hakkâri tanıtım filmi hazırlanmıştır. Hazırlanan film GoHakkâri ve GezenHakkâri sosyal medya hesapları başta olmak üzere GoTürkiye sosyal medya hesaplarında paylaşılmıştır.

GoHakkâri hesabı 09.03.2023 tarihinde açılmış olup 2026 Mart ayı itibarıyla hesabın 2.932 takipçisi; GezenHakkâri hesabı 03.11.2022 tarihinde açılmış olup 2026 Mart ayı itibarıyla hesabın 10.200 takipçisi vardır. Go ve Gezen markalamalı il filmi hazırlanmış olup sosyal medya hesaplarında paylaşılmıştır.

İlin sosyal medya tanıtım ve pazarlama materyalleri olarak karekodlu outdoor, billboard ve afiş tasarımları tamamlanmıştır. İldeki oteller ve restoranlarda kullanılmak üzere sosyal medya ve GoTürkiye tanıtım posterleri hazırlanmıştır.

Bakanlığımız (Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü)'ca;

Hakkâri il ve ilçelerinde Bakanlığımıza bağlı olarak 1 il halk, 3 ilçe halk ve 2 şube halk kütüphanesi olmak üzere 6 halk kütüphanesi hizmet vermektedir. Son 5 yılda Hakkâri ilinde;

- Merkeze bağlı Durankaya beldesinde, Bakanlığımıza tahsis edilen taşınmazda kütüphane açma çalışmaları tamamlanan Durankaya Halk Kütüphanesi 31.03.2025 tarihinde,

- Yüksekova ilçesine bağlı Esendere beldesinde, Bakanlığımıza tahsis edilen taşınmazda kütüphane açma çalışmaları tamamlanan Esendere Halk Kütüphanesi 02.07.2025 tarihinde hizmete açılmıştır.

Hakkâri İl Halk Kütüphanesi ve Yüksekova İlçe Halk Kütüphanesi yeni hizmet binaları yapımı Bakanlığımız Yatırım Programında yer almaktadır. Hakkâri İl Halk Kütüphanesinin yeni hizmet binası yapımı için zemin etüdü süreci ve proje alım süreci tamamlanmış olup uygulama ihalesine yönelik süreç devam etmektedir. Yüksekova İlçe Halk Kütüphanesinin yeni hizmet binası yapımı için zemin etüdü süreci tamamlanmış olup proje çalışmaları devam etmektedir.

Bakanlığımız (Yaşayan Miras ve Kültürel Etkinlikler Genel Müdürlüğü)'ca;

Bakanlığımızın turizm alanındaki öncelikli hedeflerinden biri, turizmi Türkiye genelinde 81 ile ve yılın tamamına (12 aya) yaymaktır. Bu doğrultuda, şehirlerimizin marka değerlerini artırmak amacıyla çeşitli tanıtım ve turizm faaliyetleri yürütülmekte ve planlanmaktadır. Söz konusu turizm faaliyetleri kapsamında, kültür ve sanat alanında yerel ve geleneksel değerleri öne çıkarmayı, tüm kültür ve sanat etkinliklerinin ulaşılabilirliğini ve sürdürülebilirliğini sağlamayı hedefleyen Bakanlığımız, bu doğrultuda "Bir Anadolu Şenliği" adı altında yeni bir kültür-sanat etkinliği düzenlemiştir.

22 Ağustos-4 Eylül 2025 tarihleri arasında gerçekleştirilen "Hakkâri-Bir Anadolu Şenliği" kapsamında;

- Eski Belediye Alanındaki ana sahnede çok sayıda ünlü sanatçı sevenleriyle buluşmuştur.
- Şanlıurfa Devlet Türk Halk Müziği Topluluğu ve İstanbul Devlet Opera ve Balesi tarafından özel konserler gerçekleştirilmiştir.
- Devlet Tiyatrolarınca büyük ve çocuk oyunları sahnelenmiştir.
- Gezen Sinema Tır, Gezici Kütüphane ve Çanakkale Savaşları Mobil Müzesi önemli etkinlik ve projeler olarak yer almıştır.
- Merzan Şehir Stadyumu ve Mevlâna Parkı'nda Çocuk Köyü kurulmuştur.

2025 yılında olduğu gibi önümüzdeki yıllarda da "Bir Anadolu Şenliği" kapsamında, operadan baleye, tiyatrodan sinemaya, edebiyattan sergilere ve çocuk etkinliklerine kadar birçok etkinliğin sanatseverlerle buluşturulması ve şehirlerimizin yaşam kalitesinin artırılması yönünde faaliyetler gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Yaşayan Miras ve Kültürel Etkinlikler Genel Müdürlüğü tarafından somut olmayan kültürel mirasın araştırılması, tespiti ve envanterlenmesi çalışmaları kapsamında 2008 yılından bu yana Somut Olmayan Kültürel Miras Türkiye Ulusal Envanteri programı yürütülmekte olup bugüne kadar 368 yaşayan miras unsurumuz

bu envantere kaydedilmiştir. Bahsi geçen envanter yerelden ulusala doğru ilerleyen bir sürecin neticesi olup Yaşayan Miras İl Tespit Komisyonları tarafından illerinde tespit edilen yaşayan miras unsurlarının belirli usullerle Bakanlığımıza iletilmesi ile her yıl toplanan Somut Olmayan Kültürel Miras Tespit Komisyonunca bu başvurular değerlendirilmektedir. Hakkâri ilinden bugüne kadar 4 yaşayan miras unsurumuz Ulusal Envantere kaydedilmiştir.

Yine, her yıl çeşitli illerde planlanan yıllık çalışmalar kapsamında halk kültürü alan araştırmaları gerçekleştirilmekte, elde edilen bilgi ve belgeler Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezi ne kazandırılmaktadır. Hakkâri ilinde; Türk Masal Külliyesi, el sanatları, giyim-kuşam, halk takvimi, günlük yaşam koçerlik (göçerlik) gelenekleri başlıklarında halk kültürü alan araştırması yapılmış olup 793 veri Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezine kaydedilmiştir.

Somut olmayan kültürel mirasın yaşatılmasına ve somut olmayan kültürel miras taşıyıcılarının desteklenmesine yönelik yürütülen çalışmalar kapsamında somut olmayan kültürel miras alanlarında üretimlerin teşvik edilmesi ve geleneksel kültürün yaşatılması hedefiyle kültürel miras taşıyıcılarının tespit edilmesi, değerlendirilmesi, belirli ölçütlere sahip olanların Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezine kayıt edilmesi amacıyla Somut Olmayan Kültürel Miras Taşıyıcılarının Başvuru, Değerlendirme, Tespit ve Kayıt İşlemlerine İlişkin Yönerge uyarınca değerlendirme kurulları oluşturularak "âşıklık/ozanlık, zakirlik ve halk şairliği", "mahalli müzik sanatları ve geleneksel çalgı yapımcılığı", "geleneksel el sanatları" ve "Türk süsleme sanatları" ile "geleneksel tiyatro sanatları" alanlarında başvurarak kurula katılan ve gerekli şartları taşıyan kişiler somut olmayan kültürel miras taşıyıcısı niteliği kazanmakta ve kendileri adına kart düzenlenmektedir. Kart sahipleri Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezine Somut Olmayan Kültürel Miras Taşıyıcısı olarak kaydedilmektedir. Bu bağlamda Hakkâri’de 1 âşıklık, 6 denkbey alanında olmak üzere kayıtlı toplam 7 Somut Olmayan Kültürel Miras Taşıyıcısı bulunmaktadır.

Bununla birlikte, ülkemizde kaybolmaya ve unutulmaya başlayan Türk süsleme sanatları ve geleneksel el sanatlarını tanıtarak, yok olmasını önlemek, aslına uygun olarak öğretip, gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlamak amacıyla İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri bünyesinde Bakanlığımız yaygın kültürel eğitim faaliyetleri kapsamında Türk süsleme sanatları ve geleneksel el sanatları kursları açılmaktadır. Söz konusu kurslara katılan gönüllülerden kendini geliştirmek ve sanatı yaşatmak isteyenler eğitim görevlisi olarak da görev alabilmektedirler. Böylelikle geleneksel sanatlarımızın aktarımında en önemli unsur olan sanatçının desteklenmesi ve yeni sanatçıların yetiştirilmesi hedeflenmektedir. Bu kurslara katılan kadın kursiyerlerin önemli bir bölümü kültürel değerlerimizi yaşatmanın yanı sıra meslek sahibi olarak da hem ailelerinin hem de ülkemizin ekonomisine katkı sağlamaktadır. Bu çerçevede, Hakkâri ilinde “Yöresel Kök Boyalı Kilim Dokuma” ve “Yöresel Kadın Kıyafeti Tasarlama” kursları gerçekleştirilmiştir.

Kültür ve Turizm Bakanlığınca Yerel Yönetimlerin, Derneklerin ve Vakıfların Projelerine Yapılacak Yardımlara İlişkin Yönetmeliğe göre, kültür, sanat ve turizm değerlerimizi ve zenginliklerimizi yaşatıcı, yayıcı, destekleyici, geliştirici ve tanıtıcı, yerel, ulusal ve uluslararası nitelikteki şenlik, festival, anma günleri, konser, sergi, gösteri, kongre, sempozyum, seminer, panel, güzel sanatlar, fuar ve benzeri etkinliklere ilişkin projelere mali destek almak üzere teşekküller tarafından yapılan başvurular söz konusu yönetmelik çerçevesinde ve bütçe imkanları dahilinde değerlendirilmektedir. Bu çerçevede Hakkâri ili ve ilçelerinden gelen kültür, turizm, tanıtım ve sanat içerikli hazırlanmış, mali destek talep edilen projeler başvuru olması halinde ilgili yönetmelik kapsamında değerlendirilmektedir.

Bakanlığımız (Telif Hakları Genel Müdürlüğü)'ca;

Bakanlığımız Telif Hakları Genel Müdürlüğünce, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun 44'üncü maddesi kapsamında fikrî mülkiyet sisteminin güçlendirilmesi ile kültürel ve sanatsal faaliyetlerin yürütülmesine yönelik gerçek ve tüzel kişiler tarafından sunulan projelere mali destek sağlanmaktadır. Bu kapsamda Hakkâri ilinde gerçekleştirilen projelerden 2021 yılında 1 proje ve 2022 yılında 1 proje olmak üzere 2 kültür-sanat projesine mali destek sağlanmıştır.

Bakanlığımız (Sinema Genel Müdürlüğü)'ca;

Bakanlığımızca düzenlenen "Bir Anadolu Şenliği" etkinlikleri kapsamında Hakkâri'ye giden Gezen Sinema Tırı, Ağustos ve Eylül aylarında Şemdinli, Yüksekova, Çukurca ve Derecik ilçelerinde başta çocuklar olmak üzere Hakkâri halkına ücretsiz olarak Rafadan Tayfa filminin gösterimini yapmıştır.

Bakanlığımız (Vakıflar Genel Müdürlüğü)'ca;

Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından Hakkâri ilinde gerçekleştirilen düzenli sosyal yardımlar kapsamında;

- 1.024 haneye, aile fert sayısına göre değişen büyüklüklerde her ay ev adreslerine teslim edilmek suretiyle kuru gıda yardımı verilmektedir.
- Annesi ya da babası olmayan 75 muhtaç çocuk ile % 40 ve üzeri engelli bulunan 3 ihtiyaç sahibi kimseye muhtaç aylığı verilmektedir.
- İhtiyaç sahibi 476 ortaöğrenim öğrencisine (ilkokul, ortaokul ve lise) eğitim yardımı; ihtiyaç sahibi 15 yükseköğrenim öğrencisine burs verilmektedir.

Vakıflar Genel Müdürlüğüne ait "Taşınmaz Kültür Varlığı Envanter Sistemi" yeni tespit ve tescillerle sürekli güncellenmektedir.

Hakkâri ili, merkezinde, “Melik Esat Camii Restorasyon Yapım İşı” 2019 yılında tamamlanmıştır.

Bakanlığımız (Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü)’ca;

Hakkâri ilinde, 2024 yılında “Büyük Anadolu Turnesi” kapsamında “Pofu” adlı çocuk oyunu sahnelenmiştir. 2025 yılında ise “Terörsüz Türkiye” sürecine kültür-sanat faaliyetleri ile destek olunması amaçlanarak, Erzurum Devlet Tiyatrosunun “Yeşilçam”, Ankara Devlet Tiyatrosunun “Eyvah Nadir” oyunu ile Bursa Devlet Tiyatrosunun “Harikalar Mutfağı” ve İzmir Devlet Tiyatrosunun “Orfin’in Müzik Kutusu” çocuk oyunları Hakkâri merkezde ve Yüksekova ilçesinde Kamyon Tiyatrosu ile toplam 8 kez sahnelenmiş olup 2.275 seyirciye ulaşmıştır.

Bakanlığımız (Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü)’ca;

“Bir Anadolu Şenliği Festivali” kapsamında 27 Ağustos-3 Eylül 2025 tarihleri arasında Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünce, Hakkâri’de “Mezopotamya Güneşı” ve Yüksekova’da “Anadolu Ezgileri” adlı iki konser gerçekleştirilmiştir.